

Fellessak 3/15 - Klagesaksbehandling på lisensjakt på ulv i region 4 og 5, sesongen 2015 - 2016

Bakgrunn

Gjennom forskrift av 18.3.2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt, er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og utbredelsen av en bestand av ulv etter forskriftens § 10. Det er en forutsetning for rovviltnemndenes myndighet at bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionene.

Rovviltnemndene vurderte i møte den 19. mai 2015 at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv og betinget skadefelling av ulv, jf. §§ 4, 7,8 og 10 i rovviltforskriften.

Rovviltnemndene vedtok i fellessak 2/15 den 19.05.2015 en kvote på seks ulver for lisensfelling i region 4 og 5, utenfor ulvesonen og utenfor et nærmere angitt område. Det vises for øvrig til saksdokumentene i sak 2/15 for fakta og vurderinger i vedtaket.

Vedtaket er påklaget av AksjonenRovviltets Røst den 8. juni 2015 og Norges Naturvernforbund den 2. juni 2015.

Sekretariatet anser at klagerne har rettslig klageinteresse og at klagene er mottatt innen klagefristens utløp.

Klagene

Det vises til klagene i sin helhet og som er vedlagt denne innstillingen. I korte trekk anfører klagerne følgende:

Aksjonen Rovviltets Røst

Aksjonen Rovviltets Røst (ARR) bestrider at Rovviltnemndene i Regionene 4 og 5 har, etter gjeldende regelverk, myndighet til å vedta lisensjakt for 2015/2016.

At uttak av flere revir i Sverige ikke er nevnt i vedtaket synes ARR er oppsiktsvekkende. Videre er det synliggjort at illegale uttak av ulv skjer i et omfang som de politiske oppnevnte forvaltningsorganene må ta i betraktning.

ARR bestrider at det foreligger grunnlag for lisensfelling i 2015/2016 før oppnådd bestandsmål er bekreftet. ARR mener også at Rovviltnemndene og deres sekretariater har overtrådt sine fullmakter.

Norges Naturvernforbund

Størrelse på lisenskvote for ulv i region 4 og 5 for 2015-2016 er satt til 6 dyr. Dette er alt for høyt og Naturvernforbundet ber om at kvoten primært settes til null dyr eller sekundært reduseres betydelig.

Vedtaket anses å være i strid med Stortingets bestandsmålsetting siden det vedtas en uforsvarlig høy lisensjaktkvote når bestandsmålet for ulv i Norge ikke er nådd.

Vedtaket anses også å være i strid med NML §§4-12, blant annet fordi:

§ 5 Forvaltningsmål for arter, der «artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder».

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget, der «Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.»

§ 9 Føre var-prinsippet, som sier at «Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet».

§ 10 Samlet belastning for ulv i Norge.

Naturvernforbundet vil i tillegg peke på følgende:

1. Bestandsmålet for ulv ble ikke nådd i 2014. Kun to ynglinger ble funnet ved siste bestandsregistrering.
2. Den helnorske bestanden er ved siste registrering på kun 34-36 individer.
3. Det er meget stor kjent avgang av ulv i Norge, der 15 dyr er kjent skutt i 2014. Hittil i år er 6 dyr allerede kjent drept. I tillegg kommer krypskyting av ulv som en trolig betydelig negativ faktor for ulvebestanden, uten at dette vurderes i vedtaket.
4. Ulven er freda art og definert som kritisk trua på Norsk rødliste (2010).

En så høy fellingskvote som nemndene har vedtatt av en bestand som totalt består av noen ganske få individer, innebærer i seg selv en stor risiko for at genetisk verdifulle individer felles. En genetisk spesielt verdifull yngling i Sverige er nå på det nærmeste utryddet, blant annet ved at to av ungene ble skutt i Norge i 2014 uten at DNA-testing var utført. Med dette vedtaket fraviker nemnda sitt ansvar for å bevare flokker som utgjør ynglemålet og bevaring av individer med særlig viktig genetikk.

Nemdene i region 4 og 5, som har ansvaret for oppnåelsen av det norske bestandsmålet i sin helhet, har ved sitt vedtak ikke tatt hensyn til at det fellingsregimet som nå praktiseres i resten av landet er særdeles liberalt. Det gis et stort antall fellingstillatelser på ulv. I 2015 er også mange fellingstillatelser gitt kun basert på synsobservasjon av ulv uten at skade på tamdyr er påvist. I tillegg til skadefellingstillatelsene gis det kvoter for lisensjakt i hele landet. I sum gir dette fellingstillatelser som i antall individer kommer på et nivå tilsvarende hele den kjente forekomsten av ulv i Norge. Et slikt regime i landet som helhet, kan ikke kombineres med en høy kvote for lisensfelling også i de regioner som har ansvar for ulvens overlevelse i Norge.

Nemdene velger å benytte bestandsstatus fra 2013, der bestandsmålet på 3 ynglinger var nådd, for å godtgjøre at de har vedtaksmyndighet. De ser bort fra at den nyeste, offisielle bestandsstatusen for 2014 viser at det bare var to kjente ynglinger, dvs at ulvemålet ikke var nådd. Hadde nemnda benyttet det nyeste datagrunnlaget ville ikke nemnda etter egen argumentasjon hatt vedtaksmyndighet. Naturvernforbundet kan ikke akseptere at det sjongleres med tall for å tilegne seg vedtaksmyndighet.

Nemndenes vedtak tar ikke hensyn til at ulv er en rødlisteført kritisk truet art i Norge og Skandinavia. Det er heller ikke tatt hensyn til faktisk bestandssituasjon og siste tids kjent avgang av ulv som er registrert.

Nemndene tar heller ikke inn krypskyting som en vesentlig bestandsdesimerende faktor i saksvurderingen. Særlig kritisk for samlet belastning på ulvebestanden er den omfattende krypskyting av ulv som forskerne har dokumenter. At omfanget av krypskyting ikke er med i fagvurderingene er en betydelig svakhet og i strid med NML §§ 8-10.

Sekretariatets bemerkninger til klagen

I det følgende vil sekretariatet kommentere to av anførselene i klagen. For de øvrige anførselene viser vi til nemndenes vedtak og sekretariatets innstilling til dette.

Sekretariatet mener at det er to hovedmoment i vedtaket av 19.mai det klages på:

1. Hvor vidt nemndene hadde myndighet.
2. Størrelsen på kvoten.

Myndighet til å kunne fatte vedtak

I henhold til forskrift om forvaltning av rovvilt § 7. første ledd, har rovviltnemndene myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling og lisensfelling når bestandene av den enkelte art i følge Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, ligger over de regionale bestandsmålene. Ved vurdering om nemnda har myndighet legges for ulv data om siste års yngling til grunn.

I forskriftens § 3, tredje ledd står det at «Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene».

Den siste felles gjennomgangen av bestandssituasjonen for ulv i Skandinavia er fra 01.09.2014 med rapporten «Ulv i Skandinavia og Finland, sluttrapport for bestandsovervåking av ulv vinteren 2013-2014 nr. 11 – 2014»

Den siste foreløpige statusrapporten om ulv i Norge er fra 15.04.2015. Rovdata publiserte da rapporten "ulv i Norge pr. 15. april 2015 foreløpige konklusjoner for vinteren 2014/2015». Rapporten er utarbeidet av Høgskolen i Hedmark.

Selv om den siste foreløpige statusrapporten fra 15.04.2015 synliggjør at det er svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet ble nådd i 2014, så skal rovviltnemndene likevel legge til grunn den siste offisielle og endelige bestandsrapporten (som er den fra 01.09.2014) når det gjelder spørsmålet om myndighet. Rovviltnemndene kan ikke i sin vurdering om de har myndighet, forholde seg til løpende statusrapporter som blir oppdatert gjennom springssesongen.

Dette mener sekretariatet er i tråd med regelverket samt tidligere praksis.

Størrelsen på kvoten

Sekretariatet mener at det med en kvote på seks dyr utenfor ulvesonen og utenfor et nærmere angitt område for å ivareta familiegruppen Julussa, er minst like stor sannsynlighet for at bestandsmålet nås i 2016, som sannsynligheten har vært tidligere år. Dette grunngis med at bestanden som sådan, både på svensk og norsk side, har hatt noe økning.

Sekretariatet gjør oppmerksom på at etter at vedtak om kvote for felling er fattet etter rovviltforskriftens § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriftens § 11, skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som er bestemt av rovviltnemnden. Sekretariatet har i sin anbefaling tatt høyde for evt. uttak gjennom skadefelling eller øvrig irregulær avgang.

Se for øvrig sekretariatets innstilling til vedtak i sak 02/15 for en fylldigere beskrivelse av grunnlag for kvotestørrelse.

Sekretariatets innstilling til vedtak:

Rovviltnemndene i region 4 og 5 anser at det ikke er framkommet forhold eller nye opplysninger som tilsier at vedtaket av 19.05.2015. bør endres.

Rovviltnemndene finner at det i klagen ikke er kommet frem nye momenter som endrer det rettslige eller faktiske grunnlaget for rovviltnemndenes vedtak. Klagen tas etter dette ikke til følge.

Klagen på vedtaket i fellessak 2/15 av 19. mai 2015 oversendes Miljøverndepartementet for endelig avgjørelse, jf forvaltningsloven § 33 fjerde ledd.

Vedlegg:

1. Klage fra Norges Naturvernforbund datert 02.06.2015
2. Klage fra Aksjonen Rovviltets Røst datert 08.06.2015